

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6SŽ/24/2012
Identifikačné číslo spisu:	9012010181
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Hargaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:9012010181.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Hargaša a členiek senátu JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Zdenky Reisenauerovej, v právnej veci žalobcu: Slovak Telekom, a.s., so sídlom Karadžičova 10, Bratislava, IČO: 35 763 469 proti žalovanému: Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky, so sídlom Továrenská 7, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. 187/PÚ/2012 z 12. septembra 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie predsedu Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky č. 187/PÚ/2012 z 12. septembra 2012, ako aj rozhodnutie žalovaného č. 1384/OER/2012 z 25. júna 2012 z r u š u j e a v e c v r a c i a žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 70 € do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

Žalobca žalobou, doručenou Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“ alebo „najvyšší súd“) dňa 13. novembra 2012, sa domáhal zrušenia rozhodnutia predsedu Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky č. 187/PÚ/2012 zo dňa 12. septembra 2012 a rozhodnutia žalovaného č. 1384/OER/2012 zo dňa 25. júna 2012 a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie.

Uviedol, že v správnom konaní bolo vydané rozhodnutie o rozklade č. 187/PÚ/2012 zo dňa 12. septembra 2012 predsedom žalovaného, ktorým zamietol rozklad žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie žalovaného, ktorým žalovaný rozhodol, že žalobcovi nevznikol podľa ust. § 53 zák. č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 351/2011 Z. z.“ alebo „zákon o elektronických komunikáciách“) nárok na úhradu zistených čistých nákladov vzniknutých pri vykonávaní univerzálnej služby v rokoch 2009 a 2010, pretože jej poskytovanie nebolo pre žalobcu neprimeraným zaťažením.

Žalobca mal za to, že rozhodnutie o rozklade, ako i prvostupňové rozhodnutie o nepriznaní úhrady nákladov za poskytovanie univerzálnej služby (ďalej aj „US“), ako i postup správnych orgánov v konaní predchádzajúcom vydaniu žalobou napadnutých rozhodnutí, nie je v súlade s platnými právnymi

predpismi. Domnieval sa, že predmetnými nezákonnými rozhodnutiami a postupom bol žalobca, ako účastník správneho konania, poškodený na svojich právach a zákonom chránených záujmoch, keď mu protiprávne nebola priznaná náhrada nákladov za poskytovanie US, hoci splnil všetky zákonom vyžadované predpoklady a náležitosti, na základe ktorých mal právny nárok na náhradu týchto nákladov. Z vyššie uvedeného dôvodu napadol žalobca predmetné rozhodnutia žalobou v zmysle ust. § 247 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), nakoľko zastával názor, že rozhodnutia boli vydané na základe nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle ust. § 250j ods. 2 písm. a/ O.s.p., rozhodnutie sú nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a pre nedostatok dôvodov v zmysle ust. § 250j ods. 2 písm. d/ O.s.p., zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci v zmysle ust. § 250j ods. 2 písm. c/ O.s.p. a v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutých rozhodnutí v zmysle ust. 250j ods. 2 písm. e/ O.s.p.

Z obsahu žaloby vyplýva, že nesprávne právne posúdenie podľa žalobcu spočíva v tom, že správny orgán neposudzoval nárok na úhradu nákladov na univerzálnu službu podľa právnej normy účinnej v dobe poskytovania univerzálnej služby, nakoľko aplikoval na prebiehajúce správne konanie vo veci úhrady čistých nákladov vzniknutých pri poskytovaní univerzálnej služby v rokoch 2009 a 2010 zák. č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov a opatrenie Telekomunikačného úradu SR č. O-28/2012 zo dňa 9. septembra 2012 o úhrade čistých nákladov, o postupe pri posudzovaní neprimeraného zaťaženia a o zriadení a spravovaní osobitného účtu univerzálnej služby (ďalej len „opatrenie č. O-28/2012“), ktoré neboli účinné v čase poskytovania univerzálnej služby za ktorý žalobca požaduje úhradu vzniknutých čistých nákladov, t. j. v rokoch 2009 a 2010. Nespochybnil, že v konaní, ktoré sa začalo za účinnosti nového zákona o elektronických komunikáciách, bude správny orgán postupovať v súlade s týmto právnym predpisom a s jeho prechodným ustanovením § 78 ods. 1, avšak podľa názoru žalobcu je predmetné ustanovenie čisto procesno - právnou úpravou a upravuje postup žalovaného v konaní, pričom nie je ustanovené akým spôsobom má žalovaný naložiť s predmetom konania po hmotnoprávnej stránke. Poukázal na to, že sám žalovaný poprel svoj názor formulovaný v rozhodnutí, podľa ktorého, „...rozhodnutím podľa právnej úpravy platnej v čase podania žiadosti o úhradu čistých nákladov...nemohol žalobcu ukrátiť na žiadnych právach...“, pričom v rozpore s uvedeným aplikoval pri hodnotení neprimeraného zaťaženia právnou normu - opatrenie č. O-28/2012, ktoré sa stalo účinným až viac ako mesiac po podaní žiadosti žalobcu o úhradu čistých nákladov na univerzálnu službu v rokoch 2009 a 2010. Podľa názoru žalobcu, je správny orgán povinný nároky poskytovateľa univerzálnej služby posudzovať podľa právnej úpravy účinnej v čase poskytovania univerzálnej služby. Tento svoj názor podporil poukazom na nedávno vyjadrený názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 6Sž/13/2011, podľa ktorého „Vychádzajúc z ústavnej požiadavky, že každý má právo, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, nárok na úhradu nákladov na univerzálnu službu sa posudzuje podľa právnej úpravy účinnej v dobe poskytovania univerzálnej služby. Pokiaľ teda žalobca uplatnil nárok na úhradu nákladov za poskytovanie univerzálnej služby za roky 2005 a 2006, bolo teda potrebné posúdiť jeho uplatnený nárok na úhradu týchto nákladov podľa práva platného v dobe poskytovania predmetnej univerzálnej služby.“ Vyjadril presvedčenie, že niet pochyb o tom, že posúdenie neprimeraného zaťaženia je súčasťou posúdenia nároku a ten sa má posudzovať podľa právnych noriem platných v čase poskytovania univerzálnej služby a o tom, že žalovaný mal nárok žalobcu na úhradu čistých nákladov vzniknutých pri posudzovaní univerzálnej služby v rokoch 2009 a 2010 posudzovať podľa ustanovení zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z. platných v príslušnom období. Z rovnakého dôvodu neobstojí ani aplikácia opatrenia O-28/2012, ktoré navyše nebolo v čase podania predmetnej žiadosti žalobcu účinné.

V súvislosti s nepreskúmateľnosťou rozhodnutí pre ich nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov žalobca zdôraznil, že právo na odôvodnenie rozhodnutia je súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Zdôraznil, že predpokladom vyhodnotenia primeranosti alebo neprimeranosti zaťaženia poskytovateľa univerzálnej služby je výpočet čistých nákladov súvisiacich s jej poskytovaním, ktoré sú verifikovateľné prostredníctvom účtovnej evidencie žalobcu ako jej poskytovateľa. Závery vyhodnotenia prijatého správnym orgánom vrátane výberu aplikovaných kritérií posúdenia, musia byť zdôvodnené tak, aby nevzbudzovali žiadnu pochybnosť, na základe čoho dospel žalovaný k svojim záverom. Za nadmieru dôležité považuje žalobca v súvislosti so správnosťou a

zrozumiteľnosťou správneho rozhodnutia, aby sa správny orgán zaoberal všetkými predloženými dôkazmi/návrhmi, aby ich náležite vyhodnotil, zdôvodnil, ktoré dôkazy zobral do úvahy, ktoré naopak nezohľadnil a prečo. K vyhodnoteniu dôkazov by mal žalovaný pristúpiť tak, aby bolo rozhodnutie zrozumiteľné, neprotirečivé a presvedčivé nielen pre správny orgán, ale aj pre účastníkov správneho konania. Argumentácia realizovaná v medziach správnej úvahy by mala byť logická a mala by vychádzať zo skutkových zistení obsiahnutých v administratívnom spise. Žalobca mal za to, že odôvodnenie oboch rozhodnutí správneho orgánu je v rozpore s vyššie uvedeným, je súhrnom účelových a nezrozumiteľných úvah, ktoré nie sú podložené žiadnymi relevantnými a objektívnymi dôvodmi, podloženými dôkazmi v administratívnom spise. Viaceré kritériá, ktoré opatrenie stanovuje použil žalovaný aj v predchádzajúcich správnych konaniach vo veci úhrady čistých nákladov vzniknutých pri poskytovaní univerzálnej služby v rokoch 2005 - 2006 a 2007 - 2008, po preskúmaní ktorých Najvyšší súd Slovenskej republiky skonštatoval, že „postup určenia kritérií neprimeraného zaťaženia žalovaný nastavil nesprávne a účelovo“ (rozsudok NS SR sp. zn. 5SŽ/35/2011 str. 23). Námietku žalobcu, že „7 kritérií určených žalovaným nemožno považovať za transparentné, všeobecné a už vôbec nie neosobné“ považoval za dôvodnú aj senát NS SR pri preskúmaní rozhodnutia žalovaného vydaného v správnom konaní vo veci úhrady čistých nákladov na univerzálnu službu v rokoch 2005 a 2006 (rozsudok NS SR sp. zn. 6SŽ/13/2011, str. 27). Vzhľadom na tieto skutočnosti neobstojí ani aplikácia opatrenia O-28/2012, ani aplikácia jednotlivých kritérií v ňom uvedených.

Žalobca v súvislosti s námietskou o nedostatočnom zistení skutkového stavu na posúdenie veci formuloval právny názor, že kritéria posúdenia možnosti existencie neprimeraného zaťaženia musí správny orgán sám určiť tak, aby spĺňali podmienku transparentnosti, objektívnosti a zrozumiteľnosti a zároveň ich riadne odôvodniť. S poukazom na rozsudky Európskeho súdneho dvora (ďalej „ESD“) C-389/08 a C-222/08 vo veci aplikácie jednotlivých ustanovení Smernice o univerzálnej službe, opakovane formuloval svoj právny názor, podľa ktorého je národný regulačný orgán povinný skúmať čisté náklady poskytovateľa univerzálnej služby na jej poskytovanie, a až na základe tohto posudzovať otázku neprimeraného (nadmerného, nespravodlivého) zaťaženia telekomunikačného podniku. Poukázal tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5SŽ/35/2011 z ktorého je zrejmé, že „Z uvedeného rozsudku (rozsudok ESD C-222/08 je tiež zrejmé, že je potrebné vykonať špeciálnu kalkuláciu čistých nákladov predtým, ako tieto náklady bude možné kvalifikovať ako nespravodlivé zaťaženie, čo a contrario znamená, že špeciálna kalkulácia čistých nákladov je potrebná k tomu, aby úrad mohol konštatovať, že poskytovanie univerzálnej služby pre žalobcu neprimerané zaťaženie nepredstavovalo.“ Správny orgán v rozhodnutí o rozklade uviedol, že povinnosť úradu vypočítať čisté náklady nasleduje len pre prípad, ak sú kumulatívne splnené všetky podmienky relevantné pre priznanie úhrady (kompenzácie) žiadateľovi vrátane neprimeraného zaťaženia. Vychádzajúc z predchádzajúcej komunikácie správneho orgánu v podobných konaniach mal zrejme na mysli podmienky existencie čistých nákladov, včasné podanie žiadosti podnikom, poskytovanie univerzálnej služby nákladovo efektívnym spôsobom, poskytovanie univerzálnej služby môže byť pre podnik neprimeraným zaťažením. Tento výklad, nie je podľa názoru žalobcu, v súlade s výkladom uskutočneným ESD, ktorý je pre národné súdy ako aj orgány verejnej správy záväzný. Na uvedené nemôže mať vplyv ani zmena národnej právnej úpravy. Aj podľa nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 187/2011 je formalistický prístup a čisto gramatický výklad právnych predpisov nežiaduci. Podľa názoru žalobcu pri rešpektovaní názoru ESD, NS SR a ÚS SR nemohol správny orgán bez výpočtu konštatovať, že poskytovanie univerzálnej služby nepredstavovalo pre žalobcu neprimerané zaťaženie. Kritéria posudzovania neprimeraného zaťaženia nemôže správny orgán aplikovať bez overenia výpočtu čistých nákladov aj preto, lebo výber kritérií, ktoré správny orgán zvolil pri hodnotení neprimeraných zaťažení, vychádza z porovnania samotných čistých nákladov vzniknutých pri poskytovaní univerzálnej služby a ďalších ekonomických ukazovateľov. Posúdenie, či pre žalobcu poskytovanie univerzálnej služby predstavovalo neprimerané zaťaženie, je jednou zo zásadných otázok, od vyriešenia ktorej závisí výsledok správneho konania. Ak teda správny orgán posudzuje ako kritérium podiel čistých nákladov na čistom zisku pred zdanením, mal by výpočet týchto čistých nákladov overiť. Ak tak správny orgán neurobí, postupuje v rozpore s jedným zo základných pravidiel správneho konania, ktoré vyplýva z ust. § 3 ods. 4 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“). V rovnakej súvislosti v obdobnom prípade (úhrada čistých nákladov na univerzálnu službu za roky 2007 a 2008) to konštatoval Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 5SŽ/35/2011 na strane 27 rozhodnutia.

Žalobca má za to, že použitie kritérií, ktoré sú od výšky čistých nákladov priamo závislé, predtým ako správny orgán zistí výšku čistých nákladov, je nielen v rozpore s vyššie citovanými právnymi predpismi a judikatúrou, ale aj so zásadami elementárnej logiky. Žalobca má tiež za to, že kritériá, ktoré správny orgán zvolil pri posudzovaní neprimeraného zaťaženia, nie sú v súlade s účelom smernice a znemožňujú aktivovanie mechanizmu úhrady čistých nákladov.

Podľa odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia je plnenie povinností vyplývajúcich z poskytovania univerzálnej služby pre žiadateľa neprimeraným zaťažením, ak:

- celkové ročné tržby podniku na vnútroštátnom relevantnom trhu č. 1 (prístup k verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení pre bytových a nebytových zákazníkov) neprekročia 80 % z celkových ročných tržieb na tomto relevantnom trhu,
- náklady na univerzálnu službu podľa predloženej žiadosti, od ktorých sa odpočítajú výnosy dosiahnuté plnením povinností univerzálnej služby a akékoľvek výhody vyplývajúce žiadateľovi z plnenia povinností univerzálnej služby, neprekročia päť % z celkových nákladov podľa výkazu ziskov a strát; celkovými nákladmi sú všetky náklady účtovnej triedy päť podľa výkazu ziskov a strát žiadateľa v príslušnom finančnom roku,
- EBITDA marža podniku je nižšia o viac ako päť percentuálnych bodov v porovnaní s priemernou EBITDA maržou piatich najväčších podnikov pôsobiacich na trhu elektronických komunikácií v Slovenskej republike dosahujúcich zisk,
- náklady na univerzálnu službu podľa predloženej žiadosti, od ktorých sa odpočítajú výnosy dosiahnuté plnením povinností univerzálnej služby a akékoľvek výhody vyplývajúce žiadateľovi z plnenia povinností univerzálnej služby, predstavujú viac ako 20 % čistého zisku pred zdanením.

Podľa názoru žalobcu takto navrhované kritériá posudzovania neprimeraného zaťaženia de facto znemožňujú aktiváciu mechanizmu úhrady čistých nákladov na univerzálnu službu. Právna úprava, predchádzajúca i aktuálne platná, pritom ukladá správnemu orgánu povinnosť, aby pri určovaní poskytovateľa univerzálnej služby prihliadal okrem iného aj na finančné podmienky podniku. Možno teda predpokladať, že za poskytovateľa univerzálnej služby možno určiť len taký podnik (resp. viacero podnikov), ktorý je v nadpriemernej finančnej kondícii. Ak majú byť správnym orgánom navrhované kritériá splnené kumulatívne, pre žiadny podnik s dobrým finančným a technickým zázemím nebude poskytovanie univerzálnej služby nikdy predstavovať neprimerané zaťaženie, a to bez ohľadu na výšku čistých nákladov na poskytovanie US.

Taktiež mal žalobca za to, že takéto nastavenie kritérií je v rozpore s bodom 18 preambuly Smernice, podľa ktorého "členské štáty by v prípade potreby mali vytvoriť mechanizmy financovania čistých nákladov povinnosti univerzálnej služby v prípadoch, keď sa preukáže, že povinnosť môže byť splnená len so stratou alebo s čistými nákladmi, ktoré ležia mimo normálnych obchodných noriem." Vyjadril presvedčenie, že určenie a spôsob vyhodnocovania kritérií neprimeraného zaťaženia nemôže popierať zmysel a účel Smernice, čo zdôraznil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí 6SŽ/13/2011 o univerzálnej službe a príslušnej zákonnej úprave. Ak má byť zachovaný zmysel právnej úpravy, metodika vyhodnocovania neprimeraného zaťaženia:

- musí používať relevantné hodnoty a benchmarky (napr. hranica významnosti nákladov na univerzálnu službu z celkových nákladov alebo zisku nemôže byť stanovovaná ľubovoľne: hranica 5%, resp. 20%, nemá v sektore elektronických komunikácií obdobu);
- musí zohľadňovať výlučne právom dovolené aktivity (navrhovaný koncept posudzovania neprimeraného zaťaženia predpokladá dotovanie straty z univerzálnej služby z iných aktivít určeného podniku, čo môže byť v rozpore s regulačnými rozhodnutiami zakazujúcimi krížové dotácie);
- rozhodujúcim kritériom nemôže byť schopnosť určeného podniku financovať náklady univerzálnej služby zo svojho zisku: Určený podnik nemôže byť "trestaný" núteným bezodplatným poskytovaním univerzálnej služby za to, že je ziskový resp., že je významným podnikom na trhu. Ide o bezprecedentný záver popierajúci základné princípy právneho štátu i ústavné práva na ochranu jeho majetku. Samotná existencia celkového zisku určeného podniku resp. jeho porovnateľná výška so ziskom iných poskytovateľov elektronických komunikačných služieb nemôže znamenať, že záťaž pri poskytovaní univerzálnej služby je primeraná a určený podnik má znášať poskytovanie univerzálnej služby na vlastné náklady, najmä ak podnik ako súkromná obchodná spoločnosť má financovať služby vo verejnom

záujme.

Žalovaný sa s vyššie uvedenými námietkami, ktoré žalobca uplatnil už vo vyjadrení k podkladom prvostupňového rozhodnutia pred jeho vydaním (list zo dňa 11. júna 2012), vôbec nevysporiadal a v odôvodnení rozhodnutia len konštatoval, že "pri vydávaní rozhodnutia postupoval v súlade so všeobecne záväzným právnym predpisom a neprimerané zaťaženie hodnotil v súlade s ustanoveniami opatrenia o US". Ďalej žalovaný uviedol, že "sa nepreukázala základná podmienka ustanovená v smernici pre vytvorenie mechanizmu financovania čistých nákladov na US [= strata, resp. čisté náklady, ktoré ležia mimo normálnych obchodných noriem], nevznikla mu povinnosť ho [= mechanizmus financovania čistých nákladov] vytvoriť", a to bez ďalšieho vysvetlenia, čo možno považovať za "normálnu obchodnú normu". Taktiež poukazovanie žalovaného na bližšie nešpecifikované „odporúčania odborného poradcu“, „best practice krajín Európskej únie a skúsenosti úradu z posudzovania žiadosti o úhradu“ v odôvodnení rozhodnutia považuje žalobca za nedostatočné. Aj keď žalobca namietal a namieta aj výber jednotlivých kritérií, to, čo znemožňuje naštartovanie mechanizmu úhrady čistých nákladov a je teda v rozpore s účelom Smernice o univerzálnej službe, je nastavenie konkrétnych hodnôt jednotlivých kritérií, ktoré majú byť splnené. Práve nedostatočné a nepresvedčivé odôvodnenie ich nastavenia preukazuje účelovosť postupu žalovaného.

Ďalej žalobca namietal nesprávne posúdenie zvolených kritérií správnym orgánom a to kritéria podielu na trhu, kritéria významnosti nákladov, kritéria ziskovosti, vrátane EBITDA a výšku hranice významnosti nákladov na čistom zisku, pričom mal za to, že použil také kritériá, ktorých vyhodnotenie je nepreskúmateľné. Správny orgán vyhodnotil kritérium podielu tržieb na trhu prístupu k verejnej telefónnej sieti a kritérium EBITDA marža na základe podkladov, ktoré ostatné podniky označili za predmet obchodného tajomstva. Správnosť vyhodnotenia uvedených kritérií správnym orgánom teda žalobca nemôže preskúmať. Okrem toho takéto stanovenie kritérií zo strany správneho orgánu tiež znemožňuje žalobcovi uplatniť právo podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku a vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia pred vydaním rozhodnutia. Podľa žalobcu je tiež určenie týchto kritérií v rozpore s požiadavkou na stanovenie všeobecných a neosobných kritérií, ako to požaduje ESD (Rozsudok ESD č. C-222/08) a v rozpore s princípom transparentnosti, ktorým sa má žalovaný podľa § 11 ods. 1 nového zákona o elektronických komunikáciách pri vydávaní svojich rozhodnutí riadiť.

Procesný postup správneho orgánu nebol v súlade so zákonom o elektronických komunikáciách čo mohlo mať, podľa názoru žalobcu, vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Ako už žalobca vyššie v žalobe uviedol, procesný postup správneho orgánu sa v dotknutom konaní riadil ust. § 53 nového zákona o elektronických komunikáciách a aj keď žalobca odhliadol od toho, že ust. § 53 ods. 3 prvá veta nového zákona o elektronických komunikáciách je v rozpore so Smernicou o univerzálnej službe a s príslušnou judikatúrou ESD, nebol postup správneho orgánu ani v súlade s novým zákonom o elektronických komunikáciách, nakoľko správny orgán, ktorý v odôvodnení rozhodnutia konštatuje, že „uskutočnil analýzu vstupov a overil výpočet čistých nákladov univerzálnej služby“, bol povinný takéto overenie zverejniť, čo však neurobil. Uvedené by mohlo, podľa názoru žalobcu, dospieť k objasneniu skutočného stavu veci a k odstráneniu nezrozumiteľného postupu správneho orgánu, keď napriek zahrnutiu volacieho programu Doma Mini do výpočtu a námietkam voči použitej hodnote WACC upustil od korekcie a potvrdil, že neboli zistené porušenia účtovných alebo metodologických zásad pri kalkulácii nákladov univerzálnej služby (str. 10 prvostupňového rozhodnutia).

Žalobca ďalej namietal, že správny orgán nepostupoval v konaní tak, aby ho neukrátil na jeho právach vyplývajúcich mu z ust. § 33 ods. 2 správneho poriadku, pretože nevzal do úvahy jeho vyjadrenie k podkladom rozhodnutia pred jeho vydaním. Jednak nedal správny orgán možnosť žalobcovi navrhnúť doplnenie podkladov a konal v rozpore s dvojínštančnosťou správneho konania. Žalobca predložil správne orgánu v súlade s trojdňovou lehotou danou správnym orgánom na vyjadrenie dokument (Assessment of Unfair Burden of Universal Service Provision: Implementation of selected methodologies) v anglickom jazyku, aby preukázal, že návrhy na hodnotenie neprimeraného zaťaženia sú naozaj vypracované medzinárodne etablovaným konzultantom. Navyše, v sektore elektronických komunikácií je tak zo strany správneho orgánu, ako aj regulovaných subjektov práca s dokumentáciou v anglickom jazyku už dlhé roky štandardom. Podľa žalobcu mal dať správny orgán účastníkovi konania priestor na vyhotovenie obsahovo totožného znenia v slovenskom jazyku a za týmto účelom prípadne prerušiť konanie. Vzhľadom na pôvodne stanovenú šikanóznou lehotu 3 pracovných dní na predloženie vyjadrenia

a žiadnej možnosti reagovať na nezaradenie dokumentu v anglickom jazyku do administratívneho spisu (informácia o nezaradení bola doručená v piatok a rozhodnutie o rozklade hneď nasledujúci pondelok) bol žalobca hrubým spôsobom ukrátený na svojich procesných právach podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku. V rozpore so zásadou dvojistančnosti správneho konania považoval žalobca postup správneho orgánu, ktorý bez ďalšieho zhodnotenia za podklad rozhodnutia považoval stanovisko prvostupňového orgánu a prezentoval ho ako svoje vlastné vyhodnotenie jednej z najdôležitejších otázok v správnom konaní. Podľa žalobcu založenie stanoviska orgánu prvého stupňa do spisu správneho konania nie je a nemôže byť úkonom, ktorý by smeroval k preskúmaniu zákonnosti prvostupňového rozhodnutia a postupu prvostupňového orgánu. Takýto úkon je z hľadiska naplnenia účelu odvolacieho konania, resp. konania o rozklade bezvýznamný a to najmä v prípade, keď obsah tohto podkladu je až na niekoľko detailov (uviedenie výšky EBITDA jednotlivých podnikov) extraktom odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia a nijako nezohľadňuje námietky účastníka konania uvedené v rozklade, resp. v jeho vyjadrení. Správny orgán podľa názoru žalobcu nepostupoval v správnom konaní na druhom stupni v súlade s princípom dvojistančnosti a ani v súlade so základnými zásadami správneho konania, predovšetkým zásadou zákonnosti a zásadou materiálnej pravdy. Na základe vyššie uvedených skutočností mal žalobca za to, že žalobou napadnuté rozhodnutia sú nezákonné, nakoľko vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 250j ods. 2 písm. a/ O.s.p, keďže žalovaný v správnom konaní aplikoval právne predpisy nesprávne a v rozpore s platnou judikatúrou NS SR a ESD, pričom túto nesprávnu aplikáciu navyše nedostatočne zdôvodnil, resp. zdôvodnil takým spôsobom, ktorý robí rozhodnutie úplne nezrozumiteľným; uvedené rozhodnutia sú nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov v zmysle § 250j ods. 2 písm. d/ O.s.p., keďže vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností nebolo náležite odôvodnené a vybočuje z hraníc správnej úvahy; zistený skutkový stav je nedostatočný na posúdenie veci podľa § 250j ods. 2 písm. c/ O.s.p, keďže žalovaný rešpektujúc názor ESD, ÚS SR a NS SR nemohol bez výpočtu konštatovať, že poskytovanie univerzálnej služby nepredstavovalo pre žalobcu neprimerané zaťaženie a už vôbec nie na základe kritérií, ktoré sú od výšky čistých nákladov priamo závislé, a keďže žalovaný nezvolil správne kritériá pre posúdenie neprimeraného zaťaženia, nesprávne ich vyhodnotil, pričom toto vyhodnotenie je nepreskúmateľné; v konaní vedenom žalovaným sú také vady v zmysle § 250j ods. 2 písm. e/ O.s.p., ktoré majú vplyv na zákonnosť napadnutých rozhodnutí, keďže procesný postup správneho orgánu nebol v súlade s novým zákonom o elektronických komunikáciách a správny orgán postupoval v konaní tak, že ukrátil žalobcu na jeho právach vyplývajúcich z §33 ods. 2 správneho poriadku, pretože nevzal do úvahy jeho vyjadrenie k podkladu rozhodnutia pred jeho vydaním. Vzhľadom na uvedené navrhol žalobca aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie o rozklade ako aj prvostupňové rozhodnutie zrušil v zmysle ust. § 250j ods. 2 resp. ods. 3 O.s.p. a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný správny orgán k obsahu žaloby podal písomné vyjadrenie. Uviedol v ňom, že s námietkou žalobcu ohľadne nesprávneho právneho posúdenia nesúhlasí, pretože žalobca podal žiadosť o úhradu čistých nákladov vzniknutých pri vykonávaní povinností univerzálnej služby dňa 27. decembra 2011 t.j. za účinnosti nového zákona o elektronických komunikáciách a žalovaný tým, že v rámci správneho konania začatého za účinnosti nového zákona o elektronických komunikáciách posudzoval nároky poskytovateľa US podľa v súčasnosti platného právneho predpisu konal v súlade s právnym poriadkom SR. Zdôraznil, že prechodné ustanovenia nového zákona o elektronických komunikáciách schváleného zákonným legislatívnym procesom neustanovujú odlišný postup pre posudzovanie nárokov poskytovateľa US, z toho dôvodu žalovaný postupoval v predmetnom správnom konaní podľa právneho režimu, ktorý bol v čase podania žiadosti. Žalovaný mohol iba konštatovať, že žalobca poskytoval US podľa súčasne neúčinného zák. č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov, avšak konštitutívne rozhodnúť o úhrade čistých nákladov spojených s poskytovaním US mohol iba podľa v súčasnosti platného zákona o elektronických komunikáciách. Žalovaný taktiež nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že by poprel svoj názor - posudzovať žiadosť podľa platnej právnej úpravy v čase jej podania tým, že pri hodnotení neprimeraného zaťaženia aplikoval právnu normu - opatrenie úradu zo dňa 9. februára 2012 č. O-28/2012. Nový zákon o elektronických komunikáciách (§ 80 bod 2) výslovne zrušil vyhlášku Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR č. 501/2004 Z. z. o zriaďovaní a spravovaní osobitného účtu univerzálnej služby a o súvisiacich podrobnostiach, pričom nedeklaroval jej platnosť a účinnosť až do prijatia nového vykonávacieho predpisu. Nakoľko ani zákon o

elektronických komunikáciách ani opatrenie o US neobsahujú žiadne intertemporálne ustanovenia, ktoré by riešili medzioddobie medzi zrušením vyhlášky a účinnosťou opatrenia o US došlo k situácii, kedy medzi 1. novembrom 2011 a 1. marcom 2012 nebola explicitne vo vzťahu k úhrade čistých nákladov vzniknutých pri vykonávaní povinností US určená aplikovateľnosť žiadneho z vykonávacích predpisov. Žalovaný bol toho názoru, že správne orgány rozhodujú podľa právnych predpisov platných a účinných v čase, kedy došlo k rozhodujúcej skutočnosti. V čase podania žiadosti o úhradu čistých nákladov vzniknutých pri vykonávaní povinností US žalobcom upravoval základné podmienky, za ktorých môže podnik žiadať o úhradu čistých nákladov nový zákon o elektronických komunikáciách. Žalovaný vydal opatrenie o US podľa ust. § 54 ods. 7 zák. o elektronických komunikáciách, tzn. postupoval podľa právnej normy platnej v čase podania žiadosti žalobcom. Právo na úhradu čistých nákladov na poskytovanie US, resp. podmienky priznania tejto úhrady vyplývajú zo zákona o elektronických komunikáciách, ktorý ho podmieňuje existenciou neprimeraného zaťaženia v súvislosti s poskytovaním US, pričom žalovaný zohľadní aj to, či je služba poskytovaná nákladovo efektívnym spôsobom. Opatrenie o US následne určuje postup žalovaného pri kalkulácii čistých nákladov, návratnosti vloženého kapitálu, finančného ohodnotenia, trhových výhod a pod. Pred vydaním opatrenia bolo posúdenie otázky neprimeraného zaťaženia ponechané v právomoci žalovaného. Prijatím opatrenia o US sa situácia zmenila len v tom, že sa jasne vymedzil pojem neprimerané zaťaženie a kritériá používané žalovaným na posúdenie tejto otázky sa pretavili zo správnej úvahy do právneho predpisu. Žalovaný mal za to, že vydanie opatrenia o US bolo jednoznačne možné očakávať, keďže bolo priamo prikázané novým zákonom o elektronických komunikáciách a v dôsledku úpravy obsiahnutej v opatrení o US nedošlo k zásadnej zmene práv oproti stavu pred jeho prijatím. Opatrenie o US bolo vydané ešte pred rozhodnutím žalovaného o žiadosti žalobcu a jeho vydaním sa nezmenili podmienky vzniku nároku na úhradu.

Vo vzťahu k námietke žalobcu ohľadne nepreskúmateľnosti rozhodnutia pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov žalovaný skonštatoval, že v konaní riadne posúdil žiadosť žalobcu a do spisu založil relevantné informácie pochádzajúce z rôznych zdrojov. Rozhodnutia tiež náležite odôvodnil zrozumiteľným a logickým spôsobom, keď objasnil prečo žalobcovi nevznikol nárok na úhradu (kompenzáciu) čistých nákladov na US, podrobne argumentačne vyhodnotil jednotlivé aspekty posudzovania neprimeranosti zaťaženia, ktoré vzhľadom na aplikovanú zákonnú úpravu považoval za správne. Žalovaný uviedol, že v oboch rozhodnutiach zhrnul a zhodnotil všetky skutočnosti, ktoré boli podkladom pre jeho výrok a reagoval na všetky námietky, ktoré vzniesol žalobca v predmetnom správnom konaní. Žalovaný mal za to, že postupoval v súlade s platným právnym poriadkom, vysporiadal sa so všetkými podkladmi, ktoré boli v priebehu správneho konania zhromaždené a jeho rozhodnutia, vzhľadom na podrobnejšie vyhodnotenie primeranosti, resp. neprimeranosti zaťaženia žalobcu nákladmi na US sú zrozumiteľné a dostatočne odôvodnené. Z odôvodnenia oboch rozhodnutí žalovaného je zrejmé, ktoré námietky žalobcu žalovaný pokladal za nesprávne a z akého dôvodu a ktoré skutočnosti považoval za preukázané a aké úvahy ho viedli k danému záveru. Obe odôvodnenia sú taktiež v súlade s ust. § 46 a 47 správneho poriadku.

Žalovaný voľným správnym uvážením pri rešpektovaní zmyslu a účelu zákona o elektronických komunikáciách a medzí, ktoré zákon o elektronických komunikáciách stanovil, dospel pri dodržiavaní logického výkladu k rozhodnutiu, že žalobcovi nevznikol podľa § 53 zákona o elektronických komunikáciách nárok na úhradu zistených čistých nákladov vzniknutých pri vykonávaní US v rokoch 2009 a 2010, pretože jej poskytovanie nebolo pre žalobcu neprimeraným zaťažením. Žalovaný v rámci svojej povolenej voľnej správnej úvahy posúdil, či je výpočet čistých nákladov v predmetnom správnom konaní nevyhnutný alebo nie, a svoj záver dostatočne odôvodnil. Argumentácia realizovaná v medziach správnej úvahy je podľa názoru žalovaného logická, vychádza zo skutkových zistení obsiahnutých v administratívnom spise a je preskúmateľná súdom. Taktiež pri hodnotení dôkazov postupoval žalovaný v súlade s § 34 správneho poriadku a z toho dôvodu nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že by odôvodnenie oboch žalobou napadnutých rozhodnutí bolo "súhrnom účelových a nezrozumiteľných úvah úradu, ktoré nie sú podložené žiadnymi relevantnými a objektívnymi dôvodmi, podloženými dôkazmi v administratívnom spise."

Žalovaný k námietke žalobcu týkajúcej sa nedostatočne zisteného skutkového stavu na posúdenie veci uviedol, že postupoval v súlade s článkami 12 a 13 smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2002/22/ES zo 7. marca 2002 o US a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb (ďalej len "smernica o US"). Z dikcie čl. 12 ods. 1 prvého pododseku smernice o US

jednoznačne, podľa názoru žalovaného, vyplýva postupnosť jednotlivých krokov, a to najskôr regulačný orgán usúdi, či poskytovanie US môže predstavovať nespravodlivé zaťaženie podnikov určených na poskytovanie US a v závislosti od výsledkov tohto usúdenia, následne pristúpi ku kalkulácii čistých nákladov. Ďalej žalovaný poukázal na to, že z ustanovení článku 13 smernice o US vyplýva, že len na základe výpočtu čistých nákladov na poskytovanie US podľa článku 12 tejto smernice môžu národné regulačné orgány konštatovať, že podnik poverený poskytovaním US je skutočne nespravodlivo zaťažený a že členské štáty musia na žiadosť tohto podniku rozhodnúť o podmienkach odškodnenia z dôvodu týchto nákladov. Smernica o US stanovuje národným regulačným orgánom povinnosť kalkulovať čisté náklady len v tom prípade, že výsledkom usúdenia je verdikt - podnik znáša neprimerané zaťaženie a takéto zistenie musí byť podporené výpočtom čistých nákladov uskutočneným zo strany národného regulačného orgánu. Výpočet čistých nákladov zohráva dôležitú úlohu pri stanovení výšky odškodnenia, ktorá musí obligatórne súvisieť s týmito čistými nákladmi. Ak národný regulačný orgán konštatuje, že jeden určený podnik alebo viac určených podnikov, ktorí sú poskytovateľmi US znášajú nespravodlivé zaťaženie, a ak tento podnik alebo tieto podniky požiadajú o odškodnenie, je úlohou členského štátu zaviesť potrebné mechanizmy podľa článku 13 ods. 1 písm. a/ smernice o US, z ktorej okrem toho vyplýva, že toto odškodnenie je vo výške čistých nákladov vypočítaných podľa článku 12 tejto smernice. Postup ustanovený pre národné regulačné orgány v článkoch 12 a 13 smernice o US bol transponovaný do zákona o elektronických komunikáciách v rámci § 53. To znamená, že povinnosť žalovaného vypočítať čisté náklady nasleduje až vtedy, ak na základe posúdenia žiadosti a všetkých relevantných podkladov obsiahnutých v administratívnom spise a vyhodnotenia kritérií neprimeranosti zaťaženia žalovaný dospeje k záveru, že poskytovanie US bolo pre jej poskytovateľa neprimeraným zaťažením. Žalovaný mal taktiež zato, že postupoval v súlade s národnou a európskou legislatívou upravujúcou univerzálnu službu, neporušil povinnosti vyplývajúce zo smernice o US a rešpektoval výklad uskutočnený ESD vo veci US. Správnosť postupu zákonom ustanovených podmienok žalovaným vyplýva aj z právneho názoru vysloveného ESD v rozhodnutiach (C-389/08, C-222/08) pri posudzovaní otázok súvisiacich s poskytovaním US podľa čl. 12 a 13 smernice o US. Z predmetných rozsudkov ESD vyplýva, že národný regulačný orgán je povinný najskôr preskúmať (tzn. posúdiť, zistiť a nie vypočítať) čisté náklady poskytovateľa US vyčíslené v žiadosti o úhradu čistých nákladov. Súčasne je povinný preskúmať jednotlivé vlastnosti poskytovateľa US, a to úroveň jeho zariadení, ekonomickej a finančnej situácie, ako aj jeho podiel na trhu. Okrem toho z judikatúry ESD vyplýva, že členské štáty môžu konštatovať, že poskytovanie US je pre poskytovateľa US skutočne nespravodlivým zaťažením, za ktoré sa poskytne odškodnenie len vtedy, ak uskutočnili výpočet čistých nákladov na poskytovanie US. Okrem toho nemôžu prijať systém odškodnenia, ktorý by nesúvisel s týmito čistými nákladmi, resp. také odškodnenie, ktoré by nebolo úmerné čistým nákladom vypočítaným národným regulačným orgánom. To znamená, že ak sa nepreukáže neprimerané zaťaženie, správne konanie je ukončené a poskytovateľovi US nevznikne nárok na kompenzáciu straty. V prípade zistenia, že poskytovanie US predstavuje pre poskytovateľa US neprimerané zaťaženie, národný regulačný orgán je povinný sám vypočítať čisté náklady predtým, ako poskytne odškodnenie poskytovateľovi US. Žalovaný citujúc ust. § 53 zákona o elektronických komunikáciách uviedol, že na základe vyhodnotenia kritérií posúdenia neprimeranosti zaťaženia dospel k záveru, že poskytovanie US nebolo pre žalobcu neprimeraným zaťažením, a preto mu nevznikol nárok na úhradu zistených čistých nákladov vzniknutých pri vykonávaní povinností US. Výpočet samotných čistých nákladov by bol dôvodný len v prípade, ak by sa preukázalo, že žalobca poskytoval povinnosti US nákladovo efektívnym spôsobom a ich poskytovanie bolo pre neho neprimeraným zaťažením.

Žalovaný nesúhlasil s tvrdením žalobcu že "ak úrad neoverí výpočet čistých nákladov, jeho rozhodnutie nevychádza zo spoľahlivo zisteného stavu veci", nakoľko je nepravdivé. Žalovaný v prvostupňovom rozhodnutí uskutočnil rekongiliáciu nákladových vstupov a výstupov do modelu, uskutočnil analýzu vstupov a overil výpočet čistých nákladov US uskutočnený žalobcom. Na základe toho skonštatoval, že neboli zistené porušenia základných účtovných alebo metodologických zásad žalobcom pri kalkulácii nákladov na US, pritom vyčerpav všetky dosiahnuteľné dôkazy determinujúce náležité zistenie skutkového stavu veci v takom rozsahu a kvalite, ktorá poskytla dostatok potrebných poznatkov pre zákonu zodpovedajúce rozhodnutie. Žalovaný mal za to, že v konaní dostatočne preukázal, že poskytovanie US nie je pre účastníka konania neprimeraným zaťažením, preto nemal dôvod vypočítať čisté náklady, nakoľko žalobcovi nevznikol nárok na ich úhradu (kompenzáciu). Žalovaný v

predmetnom správnom konaní overil výpočet čistých nákladov uskutočnený žalobcom a tieto údaje o čistých nákladov použil pri vyhodnocovaní jednotlivých kritérií existencie neprimeraného zaťaženia, pričom v napadnutých rozhodnutiach dostatočne logicky a zrozumiteľne zdôvodnil, prečo v danom štádiu správneho konania nepristúpil ku korekcii hodnoty WACC predloženého žalobcom.

Žalovaný taktiež nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že ním zvolené kritériá na posudzovanie neprimeraného zaťaženia nie sú v súlade s účelom smernice o US a objektívne znemožňujú aktivovanie mechanizmu úhrady čistých nákladov. Uviedol, že v opatrení zakotvené kritériá posudzovania neprimeraného zaťaženia plne korešpondujú s požiadavkami EÚ kladenými národným regulačným orgánom, nakoľko vyhodnocujú ekonomickú a finančnú situáciu poskytovateľa US, ako aj jeho podiel na trhu elektronických komunikácií, pričom žalovaný postupoval v súlade s účelom smernice o US tým, že všeobecne a neosobne stanovil kritériá, pomocou ktorých určil hranice, ktoré keď sa kumulatívne splnia, zaťaženie môže byť považované za neprimerané (nadmerné). Žalovaný mal zato, že kritériá zakotvené v opatrení o US sú nastavené tak, že poskytovateľ US ich môže splniť, čo je v rozpore s domnienkou žalobcu, že ich žiaden podnik s dobrým finančným a technickým zázemím nemôže kumulatívne splniť. Nespokojnosť žalobcu s vyhodnotením kritérií neprimeranosti zaťaženia neznamená, že tieto kritériá nie sú v súlade s účelom smernice o US a že "objektívne znemožňujú aktivovanie mechanizmu úhrady čistých nákladov". Účelom smernice o US nie je automatická aktivácia mechanizmu úhrady čistých nákladov, keďže výsledkom posúdenia kritérií neprimeranosti zaťaženia môže byť aj zistenie, že poskytovanie US nie je pre podnik poskytujúci US neprimeraným zaťažením a vtedy nedochádza k aktivácii mechanizmu odškodnenia. Žalovaný ďalej v tejto súvislosti uviedol, že metodika vyhodnocovania neprimeraného zaťaženia zohľadňuje iba právom dovolené aktivity a neuvažuje s krížovým dotovaním straty z poskytovania US z výnosov z tých produktov, na ktorých je dosahovaný vysoký zisk. Názor žalobcu, že rozhodujúcim kritériom nemôže byť schopnosť podniku financovať náklady US zo zisku je v rozpore s jeho predchádzajúcim vyjadrením, v ktorom uvádza, že právna úprava ukladá žalovanému povinnosť pri určovaní poskytovateľa US prihliadať aj na finančné podmienky podniku. Žalovaný netvrdí, že schopnosť financovať náklady zo zisku je rozhodujúcim kritériom neprimeraného zaťaženia, ale samotná existencia celkového zisku je podmienkou pre možnosť poskytovať US a v prípade, že náklady na poskytovanie US neovplyvnia postavenie podniku na trhu t.j. neovplyvnia jeho konkurencieschopnosť na trhu elektronických komunikácií, potom nemôžu predstavovať neprimerané zaťaženie. Nastavenie kritérií nepovažoval žalovaný ani za rozporné s bodom 18 preambuly smernice o US, pričom za kľúčovú považoval podmienku preukázania, že poskytovateľ US si splnil povinnosti US so stratou resp. čistými nákladmi, ktoré ležia mimo normálnych obchodných noriem. Po posúdení žalobcom predložených čistých nákladov na US podľa objektívne zvolených kritérií žalovaný nezistil, že by žalobca dosiahol v dôsledku poskytovania US stratu takého rozsahu, ktorá by mala byť kvalifikovaná ako strata mimo normálnych obchodných noriem. Taktiež sa žalovaný vysporiadal v odôvodnení rozhodnutia o rozklade s pojmom „normálna obchodná norma“, pričom výklad či vysvetlenie tohto pojmu nemá podľa jeho názoru vplyv na závery uvedené v žalobou napadnutých rozhodnutiach.

Žalovaný sa vo svojom vyjadrení podrobne vyjadril aj k ním zvoleným kritériám ako kritérium podielu na trhu, kritérium významnosti nákladov, ziskovosti, vrátane EBITDA ako i výške hranice významnosti nákladov na čistom zisku, ktoré namietal žalobca, pričom zotrval na svojom stanovisku ohľadne zvolených kritérií.

Vo vzťahu k namietnutej nepreskúmateľnosti vyhodnotenia kritérií žalovaný skonštatoval, že metodika vyhodnocovania neprimeraného zaťaženia používa relevantné (nie ľubovoľné) hodnoty. Uvedené hodnoty vychádzajú z odporúčaní odborného poradcu spoločnosti PricewaterhouseCoopers Slovensko s.r.o., z dostupných "best practice" krajín Európskej únie a skúseností žalovaného z posudzovania žiadostí o úhradu čistých nákladov na US z predchádzajúcich období. Vzhľadom na neexistenciu jednotnej legislatívne stanovenej metodiky ani jednotného zaužívaného postupu používaného národnými regulačnými orgánmi zvolil žalovaný vlastnú metodiku a vlastný postup pre posúdenie neprimeranosti zaťaženia poskytovateľa US, čo mu umožňuje platná legislatíva. Kritériá zvolené žalovaným na posúdenie neprimeranosti zaťaženia nákladmi na US spĺňajú požiadavky stanovené judikatúrou ESD, t. j. sú všeobecné a neosobné, pričom posúdením kritérií zakotvených v opatrení o US vyhodnotil žalovaný ekonomickú a finančnú situáciu žalobcu, ako aj jeho podiel na trhu. Vlastný zber údajov potrebných pre vyhodnotenie kritérií podiel tržieb na trhu prístupu k verejnej telefónnej sieti a EBITDA marža uskutočnil

žalovaný a vyslovil presvedčenie, že ak je niektorý údaj označený za predmet obchodného tajomstva a nie je k dispozícii žalobcovi, to ešte neznamená, že je nesprávny, nedôveryhodný alebo nepreskúmateľný. Je povinnosťou žalovaného, aby údaje poskytnuté jednotlivými podnikmi preskúmal a overil ich správnosť. Spochybňovanie transparentnosti týchto údajov je spochybňovanie práva podnikov na ochranu obchodného tajomstva a tiež spochybňovanie dôveryhodnosti žalovaného. Navyše takto získané údaje je možné preskúmať Najvyšším súdom SR a z toho dôvodu vyhodnotil žalovaný túto námietku žalobcu za neopodstatnenú.

K námietke žalobcu o nesprávnom procesnom postupe v rozpore so zákonom o elektronických komunikáciách a k povinnosti zverejnenia overenia výpočtu čistých nákladov uskutočneného žalobcom, žalovaný uviedol, že zákon o elektronických komunikáciách povinnosť zverejniť vzťahuje len na výpočet čistých nákladov uskutočnený žalovaným a metódu výpočtu čistých nákladov. Žalovaný však uskutočnil analýzu vstupov a overil výpočet čistých nákladov US predložený žalobcom a výsledky tohto posúdenia sú obsahom záverečnej správy zo dňa 26.5. 2012 s názvom univerzálna služba v rokoch 2009 a 2010 - správa o poskytnutých službách a odporúčania vypracovanej odborným poradcom spoločnosťou PricewaterhouseCoopers Slovensko s.r.o., ktorá je súčasťou administratívneho spisu. Žalobca bol s obsahom predmetnej správy nielenže oboznámený, ale mu bola poskytnutá aj fotokópia predmetnej správy, čo dokumentuje zápisnica o nahliadnutí do spisu správneho konania zo dňa 5. júna 2012.

K ďalšej námietke žalobcu o popretí jeho práv vyplývajúcich mu z ust. § 33 ods. 2 správneho poriadku žalovaný poukázal na to, že žalobcovi bola prvá výzva na uplatnenie práva podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku doručená dňa 13.8. 2012, na ktorú odpovedal dňa 23. augusta 2012 doručením svojho vyjadrenia. Žalobca vo svojom vyjadrení navrhoval predsedovi úradu, aby pre účely hodnotenia neprimeraného zaťaženia použil ním navrhnuté kritériá a navrhoval doplnenie podkladov do spisu správneho konania. Predseda úradu vyhovel námietke žalobcu a doplnil spis správneho konania o správu obsahujúcu vyhodnotenie, či poskytovanie US predstavovalo pre žalobcu neprimerané zaťaženie. Následne bola žalobcovi dňa 31.8. 2012 doručená ďalšia výzva na uplatnenie práva podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku, v ktorej bola určená kratšia lehota v trvaní troch pracovných dní len z toho dôvodu, že sa žalobca mal možnosť vyjadriť už predtým (od 13. augusta 2012 do 23. augusta 2012) ku všetkým relevantným podkladom a toto svoje právo aj využil. Vyjadrenie žalobcu zo dňa 5. septembra 2012 zopakovalo všetky jeho predchádzajúce námietky vrátane ním navrhovaných kritérií. Jeho súčasťou bola aj príloha vyhotovená v jazyku odlišnom od štátneho jazyka Slovenskej republiky s názvom "Assessment of Unfair Burden of Universal Service Provision: Implementation of selected methodologies" zo dňa 21. augusta 2011, ktorú predseda úradu nezaradil do administratívneho spisu a vrátil žalobcovi. Príslušný dokument vyhotovený v anglickom jazyku obsahoval kritériá navrhované žalobcom a výpočty chránené obchodným tajomstvom. Mal za to, že vrátením dokumentu vyhotovenom v anglickom jazyku neukrátil žalobcu na jeho procesných právach podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku, nakoľko mu umožnil vyjadriť sa ku všetkým relevantným podkladom v dostatočnom časovom rozpätí.

Žalovaný taktiež nesúhlasil s tvrdením žalobcu o porušení princípov správneho konania, konkrétne zásad správneho konania podľa § 3 správneho poriadku, t. j. zásady zákonnosti a zásady materiálnej pravdy. Predseda úradu ako odvolací správny orgán neporušil § 59 ods. 1 správneho poriadku, nakoľko preskúmal napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu a dôsledne zistil skutočný stav veci. V druhostupňovom správnom konaní posúdil vec samostatne jednak z hľadiska skutkového, ako aj právneho hodnotenia veci. Na návrh žalobcu do prvostupňového spisu správneho konania doplnil dokument s názvom "vyhodnotenie, či poskytovanie US predstavovalo pre spoločnosť ST neprimerané zaťaženie", ktorý bol vypracovaný ešte v prvostupňovom správnom konaní, no nebol obsahom predmetného spisu, čo namietal žalobca vo svojej odpovedi na výzvu na uplatnenie práva podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku zo dňa 23. augusta 2012. Žalovaný trval na tom, že ako druhostupňový správny orgán v osobe predsedu úradu sa dôkladne zaoberal námietkami uvedenými v rozklade a v jednotlivých bodoch odôvodnil svoje stanovisko voči všetkým námietkam žalobcu. Predseda úradu nezávisle a nestranne preskúmal zákonnosť a správnosť napadnutého prvostupňového rozhodnutia. Pre doplnenie žalovaný uviedol nestotožniac sa s tvrdením žalobcu, že by dokument s názvom "vyhodnotenie, či poskytovanie US predstavovalo pre spoločnosť ST neprimerané zaťaženie" predseda úradu niekedy prezentoval ako svoje vlastné vyhodnotenie. Tento dokument je výsledkom zisťovania

skutočného stavu veci realizovaného v prvom stupni správneho konania a jeho závery sú premietnuté v odôvodnení napadnutého prvostupňového rozhodnutia, čo priznal aj žalobca na strane č. 18 žaloby. Z toho dôvodu je logické, že tento dokument neobsahuje odpovede na námietky žalobcu uvedené v rozklade a v jeho odpovediach na výzvy predsedu úradu, ktoré žalobca adresoval žalovanému po ukončení prvostupňového správneho konania. Predseda úradu nezávisle od prvostupňového správneho orgánu preskúmal skutočný stav veci a objektívne a nestranne zhodnotil všetky zhromaždené dôkazy obsiahnuté v spise správneho konania. Tým, že požiadal odbor ekonomickej regulácie ako prvostupňový správny orgán o fyzické doloženie jeho dokumentu, ktorý už bol vypracovaný počas prvostupňového konania do spisu správneho konania neznamena, že sa príslušný odbor ekonomickej regulácie zúčastnil aj druhostupňového správneho konania. Žalovaný ako druhostupňový správny orgán v osobe predsedu úradu postupoval v druhostupňovom správnom konaní v súlade so základnými zásadami správneho konania vrátane zásady zákonnosti a zásady materiálnej pravdy a dodržal princíp dvojinstančnosti správneho konania.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti mal žalovaný za to, že prvostupňový ako i druhostupňový správny orgán postupoval v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a keďže žalovaný nezistil, že by poskytovanie US v rokoch 2009 a 2010 bolo pre žalobcu neprimeraným zaťažením, nebolo už relevantné pristupovať k výpočtu čistých nákladov na US, tak ako to ustanovuje Smernica o US. Napokon aj rozsudky ESD č. C-222/08 a C-389/08, na ktoré sa žalobca odvoláva na podporu svojich tvrdení, svedčia, práve naopak o správnosti a zákonnosti postupu žalovaného v správnom konaní vo veci posudzovania žiadosti žalobcu o úhradu čistých nákladov za poskytovanie US a správnosti a zákonnosti oboch žalobou napadnutých rozhodnutí. S poukazom na uvedené preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky žalobu ako nedôvodnú podľa ust. § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol.

Z vyjadrenia - repliky žalobcu k vyjadreniu žalovaného je zrejmé, že zotrval na svojich argumentoch uvedených v žalobe, ktoré považoval za relevantné a dôvodné a naďalej trval na tom, že rozhodnutie o rozklade ako aj prvostupňové rozhodnutie sú nezákonné. Podľa jeho názoru žalovaný vo svojom vyjadrení neuviedol žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by vyvrátili tvrdenia uvedené v žalobe.

Žalobca opätovne zdôraznil, že žalovaný postupoval v rozpore so zákonom, ako i s vysloveným názorom v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6SŽ/13/2011, keď pri posúdení nároku na úhradu čistých nákladov vzniknutých pri poskytovaní US v rokoch 2009 a 2010 aplikoval právne normy, ktoré nadobudli účinnosť až po roku 2010, t. j. zák. č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách účinný od 1. novembra 2011 a opatrenie O-28/2012 o úhrade čistých nákladov, o postupe pri posudzovaní neprimeraného zaťaženia a o zriadení a spravovaní osobitného účtu univerzálnej služby účinné od 1. marca 2012. Taktiež podľa názoru žalobcu malo vydanie opatrenia o US zásadný vplyv na výsledok konania, pretože obsahuje kritériá neprimeraného zaťaženia i spôsob ich hodnotenia a upravuje ich takým spôsobom, že ak sa žalovaný rozhodol aplikovať túto normu, nemohol zvoliť iné kritériá alebo ich vyhodnotenie meniť a nemohol uplatniť správnu úvahu. Žalobca uviedol, že počas celého správneho konania predkladal argumenty a podklady, podporujúce názor, že kritériá neprimeraného zaťaženia a spôsob ich hodnotenia nie je v súlade s účelom zákonnej právnej úpravy ani v súlade s účelom Smernice o US. Na pripomienky žalobcu predkladané v rámci legislatívneho procesu týkajúcich sa voľby kritérií nebolo prihliadané.

Žalobca zotrval na svojom názore, že odôvodnenie rozhodnutia je nezrozumiteľné, účelové a nepodložené relevantnými podkladmi a argumentmi, pretože nebolo zdôvodnené prečo za rozhodujúce pre aplikáciu platných a účinných predpisov, podľa ktorých sa má posudzovať nárok na úhradu čistých nákladov považuje podanie žiadosti a nie samotné poskytovanie US pri ktorej náklady vznikli, nebola dostatočne odôvodnená aplikácia opatrenia o US, žiadnym spôsobom sa žalovaný nevysporiadal ako je možné preskúmať čisté náklady, keď výsledkom nie je výpočet ale len istý odhad. Nezmyselnosť záveru žalovaného o tom, že nemal dôvod vypočítať čisté náklady, pretože poskytovanie US nie je pre poskytovateľa US neprimeraným zaťažením videl žalobca v tom, že dve zo štyroch kritérií hodnotenia existencie neprimeraného zaťaženia potrebujú na vstup údaj o výške čistých nákladov.

V súvislosti s namietaným nedostatočným zistením skutkového stavu a k záverom žalovaného, žalobca zdôraznil, že bez uskutočnenia výpočtu čistých nákladov na US chýba skutkový podklad pre vyhodnotenie dvoch kritérií hodnotenia neprimeraného zaťaženia - kritérium podielu čistých nákladov na US na celkových nákladoch poskytovateľa US a kritérium podielu čistých nákladov na US na čistom

zisku poskytovateľa US. Mal za to, že žalovaný mal aj vzhľadom na nedostatky slovenskej právnej úpravy zobrať do úvahy existujúcu judikatúru a rešpektovať materiálne poňatie právneho štátu a interpretovať právne predpisy v súlade s ich zmyslom a účelom. Výslovil presvedčenie, že vzhľadom na ustanovenia Smernice o US, príslušnú judikatúru ESD, vychádzajúc zo zmyslu a účelu právnej úpravy by sa ustanovenie § 53 ods. 3 malo vykladať tak, že po zistení, že poskytovanie US môže pre poskytovateľa US znamenať neprimerané zaťaženie je žalovaný povinný uskutočniť výpočet. Výsledkom správneho konania však bolo konštatovanie, že poskytovanie US nebolo pre žalobcu neprimeraným zaťažením. Vzhľadom na neexistenciu výpočtu čistých nákladov na takéto konštatovanie nemal žalovaný dostatočne zistený skutočný stav veci. Taktiež poznamenal, že odhad nákladov na poskytovanie US predstavuje viac ako 5 mld. ročne a náklady v takejto výške rozhodne nemožno považovať za minimálne ako ich označil žalovaný.

Žalobca je presvedčený, že výber a hodnotenie kritérií neprimeraného zaťaženia tak, ako ho vykonal žalovaný popiera zmysel a účel smernice o US i zákonnej úpravy. Tvrdenia žalovaného o tom, že hodnotené kritériá sú štandardnými kritériami sú v rozpore so skutočnosťou. Poukázal na to, že dve zo štyroch kritérií zohľadňujú čisté náklady na univerzálnu službu podľa predloženej žiadosti poskytovateľa US bez toho, aby žalovaný tieto náklady sám vypočítal. Vyhodnotenie takto nastavených kritérií nemôže byť objektívne pretože umožňuje žiadateľovi korigovať čisté náklady uvedené v žiadosti tak, aby tieto kritériá boli naplnené. Overenie správnosti výpočtu nie je možné vykonať iným spôsobom ako novým výpočtom čistých nákladov. Argumentáciu žalovaného vo vyjadrení v súvislosti s voľbou a vyhodnotením kritérií hodnotenia neprimeraného zaťaženia považoval žalobca za zavádzajúce, nepodložené a nezrozumiteľné.

Žalobca ohľadom jeho námietky týkajúcej sa vady žalobou napadnutých rozhodnutí, ktorá mohla mať vplyv na ich zákonnosť vo vzťahu k vyjadreniu žalovaného zdôraznil, že niet pochyb o tom, že došlo k porušeniu ust. § 50 ods. 3 druhá veta zák. č. 351/2011 Z. z., nakoľko žalovaný nezverejnil vypočítané čisté náklady a metódu ich výpočtu. Taktiež uviedol, že žalobca zásadným spôsobom nemení pohľad na hodnotenie neprimeraného zaťaženia, pričom žalovaný v priebehu správnych konaní vo veci úhrady čistých nákladov na US viackrát zmenil spôsob hodnotenia neprimeraného zaťaženia, napr. v správnom konaní v rokoch 2005/2006 v rozhodnutí z roku 2009 konštatoval existenciu neprimeraného zaťaženia, a tento názor v roku 2011 poprel a dospel k záveru, že US nepredstavovala pre jej poskytovateľa neprimerané zaťaženie, čo vyhodnotil na základe 7 kritérií, tieto v roku 2012 zmenil na štyri a v rozhodnutí v roku 2013 použil len dve z nich. Napriek obsiahlej argumentácii žalovaného vo vyjadrení zastával žalobca i naďalej názor, že žalovaný konal v rozpore so zásadou dvojínštančnosti konania, keď analýzu, ktorá má zásadný význam pre rozhodovanie na druhom stupni vyžiadal, resp. dal vypracovať, tým istým zamestnancom, ktorí rozhodovali v prvom stupni. Ako dôkaz predložil žalobca zápisnicu zo zasadnutia rozkladovej komisie žalovaného konaného dňa 3. júla 2013, ktorého predmetom bol rozklad žalobcu proti rozhodnutiu žalovaného vo veci úhrady čistých nákladov na US v rokoch 2005 a 2006. V zápisnici sa uvádza, že JUDr. I. upozornil na skutočnosť, že Mgr. A. mal v súlade s § 11 ods. 1 správneho poriadku navrhnúť svoje vylúčenie, keďže pracoval na prvostupňovom rozhodnutí a teda mal možno mať pochybnosť o jeho predpojatosti.

Na nariadenom ústnom pojednávaní splnomocnený zástupca žalobcu predniesol žalobu zhodne s jej písomným vyhotovením a zároveň sa pridŕžoval svojho písomného stanoviska k vyjadreniu žalovaného.

Splnomocnený zástupcu žalovaného na ústnom pojednávaní uviedol, že sa v plnom rozsahu pridŕžiava obsahu svojho písomného vyjadrenia k žalobe, ako aj obsahu žalobou napadnutých rozhodnutí, ktoré považoval za zákonné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia predsedu Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky (§ 246 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 74 ods. 4 zák. č. 351/2011 Z. z.), preskúmal napadnuté rozhodnutie predsedu Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky a súčasne prvostupňové správne rozhodnutie Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky a konania im predchádzajúce postupom podľa § 246 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s §§ 247 a nasl. O.s.p., v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe a po oboznámení sa s obsahom administratívneho spisu žalovaného správneho orgánu, ako aj s obsahom písomných podaní účastníkov

konania a po vypočutí ich zástupcov na pojednávaní súdu dňa 27. novembra 2013 dospel k záveru, že žaloba je dôvodná.

Predmetom preskúmacieho konania v danej veci je rozhodnutie predsedu Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky a postup mu predchádzajúci, ktorým rozhodnutím bolo s konečnou platnosťou rozhodnuté o žiadosti žalobcu o úhradu čistých nákladov na poskytovanie univerzálnej služby v rokoch 2009 a 2010 tak, že žalobcovi nevznikol podľa ust. § 53 zákona o elektronických komunikáciách nárok na úhradu zistených čistých nákladov vzniknutých pri vykonávaní univerzálnej služby v rokoch 2009 a 2010, pretože jej poskytovanie nebolo pre žalobcu neprimeraným zaťažením.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z predloženého administratívneho spisu žalovaného správneho orgánu zistil, že dňa 28. decembra 2011 bola žalovanému doručená žiadosť žalobcu o úhradu čistých nákladov vzniknutých pri vykonávaní povinností univerzálnej služby v rokoch 2009 a 2010, prílohu ktorej tvorili čisté náklady na poskytovanie univerzálnej služby v roku 2009 a 2010. Listom zo dňa 13. januára 2012 žalovaný vyžiadal od žalobcu predloženie podkladov a zároveň mu oznámil začatie správneho konania. Žalovaný rozhodol o predĺžení lehoty na vydanie rozhodnutia do 30. júna 2012. Žalovaný listom zo dňa 30. mája 2012 vyzval žalobcu na uplatnenie jeho práva ako účastníka konania podľa ust. § 33 ods. 2 správneho poriadku na vyjadrenie sa k podkladom rozhodnutia. Žalobca sa k podkladom rozhodnutia písomne vyjadril dňa 11. júna 2012. Rozhodnutím zo dňa 25. júna 2012, č. 1384/OER/2012 žalovaný ako správny orgán prvého stupňa rozhodol tak, že žalobcovi nevznikol podľa ust. § 53 zákona o elektronických komunikáciách nárok na úhradu zistených čistých nákladov vzniknutých pri vykonávaní univerzálnej služby v rokoch 2009 a 2010, pretože jej poskytovanie nebolo pre žalobcu neprimeraným zaťažením. Na základe rozkladu žalobcu zo dňa 10. júla 2012 doručeného žalovanému 11. júla 2012, proti uvedenému prvostupňovému rozhodnutiu predseda žalovaného rozhodnutím o rozklade zo dňa 12. septembra 2012, č. 187/PÚ/2012 podľa ust. § 59 ods. 2 v spojení s ust. § 61 ods. 3 správneho poriadku prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Vydaniu rozhodnutia o rozklade predchádzala výzva adresovaná žalobcovi na uplatnenie práva účastníka správneho konania podľa ust. § 33 ods. 2 správneho poriadku v lehote 7 pracovných dní. Žalobca vo svojom vyjadrení požiadal o doplnenie podkladov. Následne bol žalobca opätovne vyzvaný na uplatnenie práva účastníka konania podľa ust. § 33 ods. 2 správneho poriadku v lehote 3 pracovných dní.

Žalobca podal žalobu podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia predsedu žalovaného zo dňa 12. septembra 2012, č. 187/PÚ/2012, vrátane prvostupňového postupu a rozhodnutia žalovaného 25. júna 2012, č. 1384/OER/2012 z dôvodov uvedených vyššie.

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 O.s.p.). Podľa ust. § 244 ods.1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa ust. § 246c ods. 1 O.s.p., veta prvá, pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti.

Podľa ust. § 78 ods. 1, 11 zák. č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách, konania začaté do 31. októbra 2011 sa dokončia podľa doterajších predpisov. Konania začaté podľa doterajších predpisov, ktoré s ohľadom na ustanovenia tohto zákona nie je potrebné dokončiť, úrad zastaví. Poskytovateľ univerzálnej služby, ktorý bol určený na poskytovanie univerzálnej služby do 31. októbra 2011, sa považuje za poskytovateľa univerzálnej služby určeného podľa tohto zákona a je povinný uložené povinnosti univerzálnej služby poskytovať až do právoplatnosti rozhodnutia úradu podľa § 50 ods. 3. Úrad vydá rozhodnutie podľa § 50 ods. 3 do deviatich mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona.

Úlohou najvyššieho súdu v predmetnej veci bolo v prvom rade posúdiť, či pri rozhodovaní o žiadosti žalobcu zo dňa 27. decembra 2011 - ktorou žiadal o úhradu čistých nákladov vzniknutých pri vykonávaní povinností univerzálnej služby za rok 2009 a za rok 2010 - bol aplikovaný správny právny predpis.

Z obsahu napadnutého rozhodnutia mal najvyšší súd za preukázané, že žalovaný pri rozhodovaní o žiadosti žalobcu aplikoval zákon č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov, ktorý podľa § 81 nadobudol účinnosť 1. novembra 2011 okrem ustanovení § 42 a 44, ktoré nadobudli účinnosť 1. januára 2012.

Medzi účastníkmi konania bola spornou otázka, podľa akého právneho predpisu mal žalovaný rozhodnúť. Najvyšší súd v tomto smere uvádza nasledovné.

Podľa článku 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Podľa článku 2 ods. 2 Ústavy SR štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa článku 50 ods. 6 Ústavy SR trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

Na rozdiel od retroaktivity súvisiacej s trestným konaním, ktorú Ústava SR výslovne upravuje článkom 50 ods. 6, ochrana pred retroaktivitou právnych účinkov v ostatných veciach podľa právneho názoru ústavného súdu je implikovaná v princípe právneho štátu stanoveného článkom 1 ods. 1 Ústavy SR.

Ústava SR v čl. 1 ods. 1 ustanovuje právny základ pre uplatňovanie verejnej moci v Slovenskej republike, ako aj právny základ v spojení s čl. 1 ods. 1 pre správanie všetkých osôb. Podľa prvej vety tejto ústavnej normy: „Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát“. Každé z použitých slov má za cieľ vyjadriť istú kvalitu s konkrétnym obsahom.

Absolútnym základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 je presadenie koncepcie materiálneho, nie formálneho právneho štátu. Ústavný súd SR požiadavku materiálneho právneho štátu osobitne akceptoval v právnom názore, podľa ktorého: „V právnom štáte, v ktorom sú ako neoddeliteľné súčasti okrem iných stelesnené také princípy, ako sú právna istota a spravodlivosť (princípy materiálneho právneho štátu), čo možno spoľahlivo vyvodiť z čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, sa osobitný dôraz kladie na ochranu tých práv, ktoré sú predmetom jej úpravy. Povinnosťou všetkých štátnych orgánov je zabezpečiť reálnu možnosť ich uplatnenia tými subjektmi, ktorým boli priznané.“ (I. ÚS 17/1999).

K imanentným znakom právneho štátu neodmysliteľne patrí aj požiadavka „princíp právnej istoty“ a ochrany dôvery občanov v právny poriadok, súčasťou čoho je i zákaz spätného (retroaktívneho) pôsobenia právnych predpisov. V podmienkach demokratického štátu, kde vládnu zákony a nie subjektívne predstavy ľudí, z požiadavky právnej istoty jednoznačne vyplýva záver, že právny predpis, resp. jeho ustanovenia pôsobia iba do budúcnosti a nie do minulosti. V prípade ich spätného pôsobenia by sa vážne narušila požiadavka na ich bezrozpornosť, ďalej na všeobecnú prístupnosť (poznateľnosť), čím by nevyhnutne dochádzalo k situácii, že ten, kto postupuje podľa práva, by nemal žiadnu možnosť zoznámiť sa s obsahom budúcej právnej normy, ktorá by napríklad jeho konanie podľa platného práva v minulosti vyhlásila za protiprávne, resp. za právne neúčinné. To by teda znamenalo, že jednotlivé subjekty práva by nemali istotu, či ich konanie podľa platného a účinného práva v dobe, kedy došlo k nemu, nebude neskoršie (po prijatí nového právneho predpisu) ex tunc posudzované ako protiprávne alebo právne neúčinné, s vylúčením ochrany nimi riadne nadobudnutých práv v minulosti (v súlade s platnou a účinnou právnou úpravou).

Zákonom č. 351/2011 Z. z. bol s účinnosťou od 1. novembra 2011 zrušený zákon č. 610/2003 Z. z.,

pričom prechodné ustanovenia (§ 78) upravili len niektoré špecifické právne inštitúty, ale neriešili aplikáciu zákona č. 351/2011 Z. z. ako celku.

Aj keď táto generálna úprava spôsobu aplikácie zákona č. 351/2011 Z. z. účinného od 1. novembra 2011 v jeho prechodných ustanoveniach chýba, pravidlá postupu v takomto prípade sú jednoznačne dané v právnej teórii, a tiež sú vymedzené aj platnými ústavnými princípmi.

Všeobecne platné pravidlo pri zmene právneho predpisu, resp. zrušení právneho predpisu a nahradení ho novým právnym predpisom určuje, že právne vzťahy, ktoré vznikli za platnosti a účinnosti skoršieho právneho predpisu, sa v čase platnosti a účinnosti neskoršieho právneho predpisu naďalej spravujú právnym predpisom, za účinnosti ktorého vznikli.

Vychádzajúc z ústavnej požiadavky, že každý má právo, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, nárok na úhradu nákladov na univerzálnu službu sa posudzuje podľa právnej úpravy účinnej v dobe poskytovania univerzálnej služby. Pokiaľ si teda žalobca uplatnil nárok na úhradu nákladov za poskytovanie univerzálnej služby za roky 2009 a 2010, bolo potrebné posúdiť tento jeho nárok podľa práva platného v dobe poskytovania predmetnej univerzálnej služby.

Za tohto stavu vo veci najvyššiemu súdu neostávalo nič iné ako skonštatovať, že pokiaľ žalovaný nepostupoval pri hmotnoprávnom posúdení nároku žalobcu podľa právnej úpravy účinnej v čase jeho vzniku, došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci.

Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie žalovaného ako aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa podľa § 250j ods. 2 písm. a/ O.s.p. zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie, v ktorom bude povinnosťou správneho orgánu na vec aplikovať správny právny predpis a dôsledne sa vysporiadať aj s ostatnými námietkami žalobcu. Najvyšší súd v tomto smere poukazuje na závery rozhodnutí NS SR sp. zn. 5SŽ/35/2011 a sp. zn. 6SŽ/13/2011.

Právnym názorom súdu je správny orgán viazaný (§ 250ja ods. 4 O.s.p.).

O náhrade trov konania najvyšší súd rozhodoval v zmysle § 250k ods. 1 O.s.p.. Žalobcovi pre jeho úspech v konaní priznal náhradu trov konania, ktoré mu vznikli zaplatením súdneho poplatku vo výške 70 € (položka 10 a/ sadzobníka súdnych poplatkov - prílohy zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a o poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.